

Yttrande från Regionkommittén om "Den gemensamma jordbrukspolitiken mot 2020: Att klara framtidens utmaningar i fråga om livsmedel, naturresurser och territoriell balans"

(2011/C 192/05)

REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

- Regionkommittén understryker att direktstöd i fortsättningen måste vara grundstommen i åtgärderna för att stabilisera jordbrukarnas inkomster, som ersättning för att de tillhandahåller kollektiva nyttigheter och som kompensation för EU:s högre produktionsnormer, och på villkor att frikopplingen inte innebär någon risk för att produktionen försvinner i områden med varaktiga naturbetingade nackdelar.
- Regionkommittén understryker att den gemensamma jordbrukspolitiken och sammanhållningspolitiken inte kan betraktas som oberoende av varandra. De territoriella målen för dessa politiska strategier måste samordnas mer än hittills, framför allt på EU-nivå.
- Kommittén upprepar sitt stöd till förslaget att utarbeta en gemensam strategisk ram för strukturfonderna och övriga fonder för regional utveckling, exempelvis EJFLU och EFF.
- Regionkommittén är bekymrad över kommissionens första riktlinjer om regleringen av jordbruksmarknaderna efter 2013 och anser att den gemensamma jordbrukspolitiken framtid är oupplösligt kopplad till att den offentliga regleringen av marknaderna bibehålls, i syfte att bekämpa prisvolatiliteten och säkra stabila priser både för producenter och konsumenter.
- Kommittén anser att den gemensamma jordbrukspolitiken framtid måste ses i förhållande till den europeiska handelspolitikens framtid. Om EU vill bidra till livsmedelssäkerheten i världen måste man inom handelspolitiken i EU och internationellt också inom ramen för Världshandelsorganisationen och andra forum se till att jordbruket i EU kan producera på rättvisa villkor.
- Regionkommittén framhåller subsidiaritetsprincipens betydelse i utformningen av den framtida sammanhållnings- och jordbrukspolitiken. Utan att ifrågasätta behovet av en EU-strategi för dessa politikområden och mervärdet av en gemensam politik vill Regionkommittén framhålla att de lokala och regionala myndigheterna mer än hittills måste involveras i besluten om utformningen av den framtida gemensamma jordbrukspolitiken pelare. Man måste absolut införa en ram för flernivåstyre om man vill behålla den gemensamma strategi som den gemensamma jordbrukspolitiken innebär och samtidigt stärka det lokala ansvaret och öka acceptansen bland medborgarna.
- Regionkommittén understryker att målen för den gemensamma jordbrukspolitiken endast kan uppnås om det också efter 2014 finns tillräckliga budgetmedel.

Föredragande	Luis DURNWALDER (IT-PPE), Provinsordförande i den autonoma provinsen Bolzano/Bozen
Referensdokument	Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén Den gemensamma jordbrukspolitiken mot 2020: Att klara framtidens utmaningar i fråga om livsmedel, naturresurser och territoriell balans KOM(2010) 672 slutlig

1. ALLMÄNNA KOMMENTARER

REGIONKOMMITTENS STÅNDPUNKT

1. Jordbruket har stor betydelse för utvecklingen av Europas landsbygdsområden eftersom det förser nästan 30 miljoner människor med arbete. Landsbygdsområdena utgör 90 % av EU:s territorium, och 60 % av EU:s medborgare lever på landsbygden.

2. Jordbruket gör det möjligt att säkerställa livsmedelsförsörjningen i Europa och bidrar till att skapa ekonomiska kretslopp och arbetstillfällen. Det skapar också högkvalitativa livsmiljöer och bidrar till att bevara lokala hydrogeologiska förhållanden, kulturlandskap och traditioner. Utan jordbruk vore det inte tänkbart med en multifunktionell och hållbar utveckling av landsbygdsområdena i Europa.

3. Sedan Europeiska ekonomiska gemenskapen grundades har den gemensamma jordbrukspolitiken därför varit en av gemenskapens centrala uppgifter. Den gemensamma jordbrukspolitiken har visat att en gemensam politik kan innebära ett stort mervärde för det europeiska samhället, varvid målen för Europa 2020-strategin kan främjas genom territoriella pakter.

4. Den gemensamma jordbrukspolitiken har varit och är också framgångsrik, eftersom den under de årtionden som den funnits hela tiden bemött och anpassats till de nya utmaningarna i Europa och världen.

5. Jordbrukspolitiken måste få en ny utformning efter 2013 på grund av följande faktorer: de ekonomiska ramförhållandena, prisvolatiliteten, jordbrukarnas kraftigt minskade inkomster, den växande efterfrågan på livsmedel och råvaror från jordbruket i världen, behovet av att skapa hållbara och miljövänliga produktionsmetoder – framför allt ett förstärkt klimatskydd inom jordbruket och skydd mot klimatförändringarnas negativa effekter – och ett förbättrat djurskydd och ett bra konsumentskydd, både när det gäller livsmedelstrygghet och garanterad tillgång på jordbruksprodukter.

6. Regionkommittén antog redan vid sin 85:e plenarsession den 9–10 juni ett initiativyttrande om den gemensamma jordbrukspolitikens framtid efter 2013 där kommittén hävdade att jordbrukspolitiken måste

— förbli en gemensam politik,

— säkerställa oberoendet och tryggheten i EU:s livsmedelsförsörjning,

— säkerställa stabila inkomster för jordbrukarna,

— stödja samtliga produktionsområden, främja förändringar av jordbruksmetoderna och gynna sysselsättningen och en långsiktigt hållbar markanvändning,

— gynna de produktionssystem, som bäst skyddar miljö och naturresurser, inklusive naturen och den biologiska mångfalden,

— ta hänsyn till naturbetingade och geografiska handikapp (bergskedjor, öar, glesbefolkade områden, yttre randområden),

— koncentreras till jordbruk och livsmedel,

— bidra till vidareutveckling och förenkling av vissa former för genomförande och förvaltning inom den gemensamma jordbrukspolitikens första och andra pelare, bl.a. genom att i högre grad och på ett bättre sätt involvera de lokala och regionala myndigheterna,

— ha en budget som ligger i linje med de framtida utmaningarna.

7. Den 27 januari 2011 antog Regionkommittén sitt förberedande yttrande om lokala livsmedelssystem, i vilket man särskilt betonar värdet av ett varierat europeiskt jordbruk och mervärdet av lokal marknads- och saluföring för att tillgodose miljömässiga, sociala och ekonomiska behov.

8. Mot bakgrund av ReK:s arbete om reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken och som svar på meddelandet från november 2010 noterar Regionkommittén med tillfredsställelse att kommissionen i detta meddelande tar upp många av punkterna i Regionkommitténs ovan nämnda yttrande och understryker att dessa är relevanta och måste beaktas vid reformen.

9. Regionkommittén understryker framför allt den gemensamma jordbrukspolitikens och särskilt dess andra pelares betydelse för den allmänna utvecklingen i de europeiska landsbygdsområdena. Den har även flera kopplingar till sammanhållningspolitiken och därför kan man inte betrakta dessa politikområden oberoende av varandra, även om de är självständiga områden och nödvändiga i sig. De territoriella målen för dessa politiska strategier måste samordnas mer än hittills, framför allt på EU-nivå. Regionkommittén understryker behovet av att axel 3 i pelare 2 tillförs tillräckliga resurser för att förbättra livskvaliteten och främja diversifieringen av landsbygden.

10. Regionkommittén framhåller subsidiaritetsprincipens betydelse i utformningen av den framtida sammanhållnings- och jordbrukspolitik. Utan att ifrågasätta behovet av en EU-strategi för dessa politikområden och mervärdet av en gemensam politik vill Regionkommittén framhålla att de lokala och regionala myndigheterna mer än hittills måste involveras i besluten om utformningen av den framtida gemensamma jordbrukspolitikens pelare. Man måste absolut införa en ram för flernivåstyre (medlemsstater, regioner och kommuner) om man vill behålla den gemensamma strategi som den gemensamma jordbrukspolitikens innebär och samtidigt stärka det lokala ansvaret och öka acceptansen bland medborgarna. Samtidigt måste man dock se till att denna subsidiaritetsprincip inte leder till onödigt många planeringsnivåer och därmed till en ohanterlig administrativ börda.

Den gemensamma jordbrukspolitikens utmaningar

11. Efterfrågan på livsmedel kommer att öka över hela världen. Detta kan förklaras med både den befolkningsökning som förväntas i världen, den ökade köpkraften och de effekter som detta får på kostvanorna i många tillväxtekonomier. Den gemensamma jordbrukspolitikens, vars grundläggande uppgift framför allt är att försäkra människorna i Europa med livsmedel och att bidra till livsmedelsbalansen, kan och måste bidra till att tillgodose denna växande globala efterfrågan. Jordbruket medverkar dessutom i hög grad till att tillhandahålla kollektiva nyttigheter, bl.a. i form av förnybara råvaror för en tryggad energiförsörjning (som inte direkt konkurrerar med livsmedelsproduktionen) och till att bevara dynamiska landsbygdsområden.

12. När man betraktar den gemensamma jordbrukspolitikens framtid kan man mot denna bakgrund inte bortse från europeiska handelspolitikens framtid. Om EU vill bidra till livsmedelstryggheten i världen måste man inom handelspolitiken i EU och internationellt – inom ramen för Världshandelsorganisationen och andra forum – se till att jordbruket i EU kan producera på rättvisa villkor. När jordbrukarna måste uppfylla villkor som är strängare än de internationella normerna och som medför ytterligare kostnader, måste man ta hänsyn till dessa merkostnader när man fastställer importbestämmelser inom ramen för internationella handelsavtal.

13. Det finns ett särskilt samband mellan jordbruk och miljö. En hållbar användning av naturresurserna är därför inte bara ett berättigat samhällsintresse utan också en livsviktig fråga för jordbrukarna själva och för bibehållandet av jordbrukets produktionspotential. Inom jordbruket borde man därför också bidra till arbetet med de utmaningar som klimatförändringarna medför, försämrade jordmån, brist på vatten, vattenföroreningar, förlust av livsmiljöer och biologisk mångfald, och genom den gemensamma jordbrukspolitikens måste man stödja lösningar på dessa förestående problem.

14. I samband med detta måste man framför allt betona jordbrukets roll i kampen mot klimatförändringarna. Jordbrukarna har redan gjort stora ansträngningar för att kraftigt minska utsläppen av växthusgaser. Härutöver krävs det dock också ett intensivt arbete för att utveckla anpassningsstrategier så att jordbruket också i framtiden kan fullgöra ovan nämnda funktioner. På samma sätt bör det betonas att marken kan fungera som en koldioxidsänka, samtidigt som dess avkastningsförmåga förbättras genom att andelen organiskt material ökar, och att de fleråriga grödorna har en förmåga att binda koldioxid. Jordbruket är en av de centrala sektorerna för en lösning på problemet. Det bidrar till en hållbar energiförsörjning och till att det byggs upp en "mjuk kemi" på basis av förnybara råvaror. Här har också regionerna och kommunerna en särskild roll att spela genom att de kan stödja innovativa energikoncept som också grundar sig på biomassa. Den viktigaste förnybara energikällan är i detta fall trä. Inom ramen för landsbygdsutvecklingen måste man därför även fortsättningsvis stärka skogsbruket i de regioner där skogen bidrar till att skydda mot faror, till att bekämpa erosion och till att locka turister, och man måste även ta bättre vara på restprodukterna vid beskärning av fleråriga odlingar.

15. Regionkommittén stöder kommissionens ståndpunkt att jordbrukspolitikens även i fortsättningen måste grunda sig på två pelare som stäms av mot varandra och där pelarna behåller samma inriktning som hittills. Kommittén vill emellertid understryka vikten av att ytterligare tydliggöra de mål som fastställts för de två pelarna.

16. Direktstöden inom den första pelaren tryggar jordbrukarnas inkomster, premierar jordbrukarna för att de tillhandahåller sådana kollektiva nyttigheter som landskapsskydd, miljöskydd och livsmedelssäkerhet, nyttigheter som EU-medborgarna inte längre vill avstå från, och utgör ett försök att kompensera jordbrukarna i EU för att de måste uppfylla högre normer än konkurrenterna på världsmarknaden samt utgör en buffert mot volatiliteten på marknaden.

17. Den andra pelaren främjar utvecklingen av landsbygdsområdena. Den måste därför anpassas till de enskilda regionernas behov och utformas i samarbete med regioner och lokala myndigheter om dessa har ett finansiellt medansvar inom ramen för samfinansieringen.

18. Regionkommittén understryker att målen för den gemensamma jordbrukspolitiken endast kan uppnås om det också efter 2014 finns tillräckliga budgetmedel.

II. POLITISKA REKOMMENDATIONER

Direktstöd

19. Regionkommittén understryker att direktstöd i fortsättningen måste vara grundstommen i åtgärderna för att stabilisera jordbrukarnas inkomster, som ersättning för att de tillhandahåller kollektiva nyttigheter och som kompensation för EU:s högre produktionsnormer, och på villkor att frikopplingen inte innebär någon risk för att produktionen försvinner i områden med varaktiga naturbetingade nackdelar.

20. Regionkommittén ställer sig bakom kravet på en mer rättvis fördelning av direktstöden eftersom det nuvarande systemet för direktstöd utgår från tidigare produktionsvolym, vilket snedvrider konkurrensen inom EU. Det bör därför ersättas med ett system där alla former av jordbruk i EU behandlas rättvist.

21. För att undvika obalans på marknaden inom EU anser Regionkommittén att man måste fortsätta med harmoniseringen av gårdsstöden i Europa. Regionkommittén framhåller dock att man måste ta hänsyn till båda pelarna vid fördelningen av medlen mellan de enskilda medlemsstaterna.

22. Regionkommittén anser att man bör fortsätta med modellen med frikopplat gårdsstöd och stöder kommissionens förslag att så snabbt som möjligt avveckla de historiska och gårds-specifika gårdsstöden. Kommittén förespråkar en övergång till en premie fastställd på regional bas.

23. Regionkommittén understryker att man under denna övergång måste avveckla den ojämna fördelning av gårdsstödet inom medlemsstaterna som modellen med historisk fördelning medfört, eftersom den strider mot andan i frikopplingen och eftersom den lett och leder till oacceptabla obalanser på marknaden inom medlemsstaterna. Kommittén påpekar dock behovet av att införa en övergångsperiod som gör det möjligt för jordbruken att anpassa sig till eventuella nya betalningssystem.

24. Regionkommittén stöder kommissionens förslag om att införa ett tak för gårdsstöd. Kommittén understryker att man i samband med detta måste ta hänsyn till olika gårdsformer, sammanslutningar och gårdarnas bidrag till sysselsättningen, samt till antalet medlemmar när det gäller juridiska personer och till att man inte får förhindra en tidsenlig strukturanpassning av jordbruket i EU.

25. Regionkommittén framhåller kommissionens överväganden om att man också i framtiden måste se till att det finns kopplade premier i områden med specifika problem och för

former av jordbruk som är särskilt viktiga för jordbrukets fortbestånd i dessa områden. I detta sammanhang bör man hänvisa till betesdjurens betydelse för bergsområdena, arktiska områden, öområden och glest befolkade områden, dvs. produktionssystem som på grund av klimat och svåra terrängförhållanden kräver särskilt stöd, och framför allt för mejeriindustrins fortbestånd i dessa områden, även efter det att kvotsystemet inom mjölksektorn löpt ut. Utan en fungerande mejeriindustri kan man inte bevara den yta som används för jordbruk, framför allt ängarna, bergsängarna i bergs- och högländsområden och de betade skogarna i Medelhavsområdet. På samma sätt har olivodlingar med låg avkastning i bergstrakter och andra områden där klimatet begränsar odlingsvillkoren en särskild betydelse. Dock har även bevarandet av sektorerna för nötkött och uppfödning av får och getter en stor betydelse för bevarandet av ekosystemen i Europas betesmarker, liksom för sysselsättningen i vissa regioner. Om dessa ytor gick förlorade för jordbruket skulle det unika kulturlandskapet i dessa områden också gå förlorat. Dessutom innebär boskapsskötsel att marginella marker tas i bruk, även i stadsnära områden. Detta är viktigt för att säkerställa öppna landskap (t.ex. flodslätter) och ändå få ett ekonomiskt utbyte av dessa. Utan kopplat ekonomiskt stöd hotas sektorns fortbestånd, vilket innebär att den inte längre kan fylla denna roll.

26. Det är viktigt att man fullt ut utnyttjar det kopplade stödet som Världshandelsorganisationen tillåter.

27. Regionkommittén ställer sig bakom kommissionens rekommendation om att höja gårdsstödet i mindre gynnade områden och på så sätt kompensera merkostnaderna för produktionen på dessa gårdar och främja ett jordbruk som omfattar hela Europa. Regionkommittén understryker att en sådan höjning är berättigad och krävs för att trygga jordbrukarnas inkomster i alla Europas regioner.

28. Den gemensamma jordbrukspolitiken och jordbrukarna kan inte ensamma spela en aktiv roll i kampen mot de nya miljöutmaningarna, särskilt om inte anslagen för detta ändamål ökas.

29. Regionkommittén betonar att jordbruksmiljöprogram inom andra pelaren bör bidra till att uppnå målet om att i högre grad ge jordbruket en inriktning i linje med miljöskyddet. I detta sammanhang bör det påpekas att vissa medlemsstater använder mindre än 10 % av den sammanlagda budgeten i den andra pelaren och därmed nästan inte erbjuder jordbrukarna några miljöprogram. Regionkommittén föreslår därför att alla medlemsstater i framtiden ska ha en skyldighet att använda minst 10 % av den totala budget för miljöprogram för jordbruket som finns i den andra pelaren och att man för detta ändamål ska kunna tillämpa en lägre grad av samfinansiering på minst 10 %.

30. Regionkommittén anser att biologiskt jordbruk och integrerat jordbruk bör få bättre stöd inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken, eftersom de ingår i en politik för hållbar utveckling.

31. Med tanke på hur snabbt de aktiva jordbrukarna i EU åldras måste man snarast möjligt vidta ytterligare åtgärder för unga jordbrukare. Det stöd till unga jordbrukare som hittills erbjudits inom den andra pelaren har visat sig vara otillräckligt för att stoppa den aktiva jordbruksbefolkningens åldrande. I EU i dag är bara 7 % av jordbrukarna yngre än 35 år, medan en tredjedel är äldre än 65 år. Man måste därför undersöka möjligheten att höja direktstöden inom den första pelaren för unga jordbrukare för att på så sätt skapa ytterligare incitament för unga människor att arbeta inom jordbruket.

32. Kommittén påpekar att det finns ett behov av adekvata offentliga tjänster för yngre generationer som vill starta jordbruk på landsbygden. Genom att förbättra deras tillgång till innovativa och miljövänliga produktionssystem och skapa nya alternativa ekonomiska möjligheter för dem kan jordbrukskapaciteten på landsbygden bevaras.

33. Regionkommittén stöder kommissionens förslag om att införa ett förenklat och specifikt stöd till mindre jordbruk som gör det möjligt att tilldela dem ett extra stöd för att behålla ett småskaligt jordbruk framför allt i mindre gynnade områden och för att minska byråkratin. Regionkommittén betonar i samband med detta att 82 % av jordbrukarna i Europa får ett stöd på mindre än 5 000 euro och att en administrativ förenkling för småjordbruken skulle leda till en kraftigt minskad administrativ börda och ökad acceptans bland jordbrukarna för den gemensamma jordbrukspolitik.

34. Regionkommittén understryker att tvärvillkoren och det integrerade systemet för administration och kontroll måste förenklas utan att man äventyrar funktionaliteten hos detta system. Man skulle kunna börja med att införa grundläggande EU-omfattande kriterier för kontrollen av tvärvillkoren på plats, halvera kontrollkvoterna för tvärvillkoren och det integrerade systemet för administration och kontroll, i syfte att homogenisera kraven och kontrollerna i de olika europeiska regionerna, under förutsättning att medlemsstaterna kan uppvisa funktionsdugliga system och använda sig av praktiskt användbara toleransnivåer.

35. Regionkommittén delar kommissionens uppfattning att stöden bör begränsas till aktiva jordbrukare men att man inte får förfördela deltidsjordbrukarna, som särskilt i mindre gynnade områden spelar en viktig roll för jordbrukets fortbestånd. Kommittén anser dock att kommissionen bör fastställa grundläggande definitioner av begreppen "aktiva jordbrukare" och "jordbrukslandskap" som sedan kan kompletteras på medlemsstatsnivå eller regional nivå.

36. Regionkommittén anser att de specifika marknadsorganisationerna bör bibehållas för de områden som hittills haft egna marknadsorganisationer och där systemet med frikopplade gårdsstöd alltså inte tillämpats alls eller endast delvis, t.ex. i fråga om frukt, grönsaker, vin eller socker.

Marknadsåtgärder

37. Regionkommittén är bekymrad över kommissionens första riktlinjer om regleringen av jordbruksmarknaderna efter 2013 och anser att den gemensamma jordbrukspolitikens framtid är ouppslösligt kopplad till att den offentliga regleringen av marknaderna bibehålls, i syfte att bekämpa prisvolatiliteten och säkra stabila priser både för producenter och konsumenter.

38. Regionkommittén vill påpeka att gemenskapspreferensen även i fortsättningen måste betraktas som en viktig princip för den gemensamma jordbrukspolitik och att denna i hög grad bidrar till Europas livsmedelssuveränitet.

39. Regionkommittén anser att de marknadsinstrument som fortfarande finns, t.ex. interventionsåtgärder, privat och offentlig lagring och exportsubventioner som är begränsade till känsliga produkter, har visat sig vara absolut nödvändiga och därför bör bibehållas som ett säkerhetsnät och tilldelas lämpliga budgetmedel.

40. Regionkommittén vill påpeka att frikopplingen lett till att det europeiska jordbruket blivit mer marknadsinriktat, men även att denna utveckling har gett upphov till en stark prisvolatilitet, som har en menlig inverkan på gårdarnas fortlevnad.

41. Regionkommittén framhåller att marknadsinstrumenten dels måste vara utformade på ett sådant sätt att de tryggar försörjningen av jordbruksmarknaderna och skyddar jordbrukarna mot plötsliga prisfall med påföljande inkomstförluster, dels begränsar svängningar i de priser konsumenterna får betala för livsmedlen.

42. Kommittén anser att instrumenten absolut måste förbättras. Man bör undersöka möjligheten att utöka förteckningen över produkter som tillfälligt kan lagras, förlänga interventionsperioderna och genomföra åtgärder som innebär tillfällig nedläggning av produktionen. Det är också nödvändigt att med lämpliga medel förhindra missbruk i samband med handeln med jordbruksråvaror utan att begränsa marknadens funktionalitet. Det övergripande målet är att undvika instabila marknader till följd av kriser inom jordbruket och på folkhälsoområdet.

43. Regionkommittén vill påpeka att jordbrukarnas bidrag till det mervärde som uppkommer i livsmedelskedjans alla led hela tiden minskar och att man måste utveckla marknadsinstrument som sätter stopp för denna utveckling. Regionkommittén uppmanar i detta sammanhang kommissionen att på alla produktområden skapa rambestämmelser för producentsammanslutningar och branschorganisationer och på så sätt stärka jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan. Dessutom borde man framför allt stödja sammanslutningar av producenter och gemensam saluföring för mjölkproduktionen i områden med naturbetingade handikapp eller andra områden med sårbara produktionsstrukturer eller produktionssystem för att på så sätt mildra effekterna av att mjölkkvoten löper ut och förhindra utflyttning av produktion.

44. ReK ser gärna att Europeiska kommissionen utför en granskning av hur de återförsäljande mellanhänderna påverkar livsmedelsproducenterna, distributörerna, leverantörerna, konsumenterna och miljön i stort.

45. EU:s konkurrensbestämmelser bör revideras för att möjliggöra en reell jämvikt inom livsmedelskedjan.

46. Regionkommittén anser att man inte bara bör bygga ut de offentliga marknadsstyrningsinstrumenten utan även de ömsesidiga förebyggande systemen, t.ex. i form av allriskförsäkringar, och i samband med detta skapa möjligheter för medlemsstaterna att stödja sådana sammanslutningar och kooperativ som jordbrukarna skapar med andra länkar i livsmedelskedjan för att skydda varandra. Detta skulle minska den byråkratiska bördan.

47. Regionkommittén understryker att EU under de gångna åren gjort stora ansträngningar för att avveckla exportsubventionerna. Regionkommittén påpekar dock att man inte definitivt bör avskaffa detta marknadsinstrument förrän tredjeländerna är beredda att inom ramen för Världshandelsorganisationen helt och hållet avstå från detta instrument inom den internationella handeln. I det här sammanhanget är det nödvändigt att införa exportfrämjande instrument som är förenliga med WTO-lagstiftningen.

48. Regionkommittén uppmanar kommissionen att noggrant undersöka effekterna av att de befintliga kvotsystemen löper ut och att utarbeta åtgärder för att trygga strukturerna för produktion och bearbetning.

49. Kommissionen uppmanas att bland de möjligheter som finns inför den framtida regleringen av sektorn för socker och isoglukos välja en inriktning som garanterar den europeiska produktionen och säkrar att sockerbetsodlarnas inkomster gör det möjligt att behålla denna odling och befintliga sockerbruk.

50. Regionkommittén uppmanar i detta sammanhang kommissionen att öka sina ansträngningar inom forskning och utveckling på innovationsområdet och när det handlar om att främja försäljningen. Kommittén efterlyser därför fortsatt fokus på forskning kring livsmedel i framtida EU-program för forskning och utveckling.

51. Regionkommittén uppmanar kommissionen att inom ramen för handelspolitiken, särskilt vid bilaterala avtal, också offensivt försvara det europeiska jordbrukets intressen och ta hänsyn till handelspolitikens effekter på den gemensamma jordbrukspolitikens, särskilt de effekter som de bilaterala avtalen eller avtalen inom ramen för Världshandelsorganisationen har på det europeiska jordbruket. För att säkerställa europeiska hållbarhetsstandarder globalt är emellertid förhandlingarna inom Världshandelsorganisationen av central betydelse.

52. Regionkommittén vill i detta sammanhang framhålla att konsumenterna har rätt att kräva att importerade livsmedel uppfyller de höga normerna för EU:s jordbruk i fråga om sociala rättigheter, livsmedels säkerhet, miljöskydd, kvalitet och djurskydd. Denna rättighet måste försvaras med kraft vid internationella och bilaterala handelsförhandlingar.

Landsbygdsutveckling

53. Regionkommittén konstaterar att många landsbygdsområden i Europa, trots EU:s insatser genom den gemensamma jordbrukspolitikens och sammanhållningspolitikens, fortfarande lider av avfolkning och tillbakagång och att utvecklingsnivån i dessa områden ligger under genomsnittet i EU och långt under nivån i de flesta stadsområden.

54. Kommittén uppmärksammar den särskilda roll som spelas av jordbrukare i stadsnära områden, där trycket på landsbygds- och jordbruksresurserna kan vara mycket hårt. Kommittén betonar vikten av att produktionen av livsmedel och allmännyttiga varor i närheten av städer bevaras.

55. Regionkommittén framhåller därför den betydelse som jordbrukspolitikens andra pelare har för landsbygdsområdenas, inbegripet de stadsnära områdenas, allmänna utveckling.

56. Regionkommittén framhåller den betydelse som den gemensamma jordbrukspolitikens andra pelare har för att modernisera jordbruket, för att bevara och förbättra jordbrukets struktur och framför allt för att bevara och förbättra landsbygdsområdena och landsbygdsbefolkningens socioekonomiska villkor rent allmänt. I detta syfte krävs det en politik för landsbygdsutveckling som tar fasta på jordbrukets konkurrenskraft genom att en del av denna politik ägnas åtgärder när det gäller jordbrukets struktur och infrastruktur, samt livsmedelsindustrin.

57. Regionkommittén understryker att landsbygdsutvecklingen kan vara ett viktigt led i arbetet med att förverkliga de mål som EU fastställt i Europa 2020-strategin. Man bör dock tydligt skilja mellan de uppgifter som faller inom EU-politiken på olika områden och därtill kopplade anslag (exempelvis klimat och energi), och de åtgärder som får stöd genom den gemensamma jordbrukspolitikens (eller regionala anslag).

58. Regionkommittén konstaterar att landsbygdsutvecklingsåtgärderna ingår i den gemensamma jordbrukspolitikens andra pelare men att de samtidigt har många beröringspunkter med sammanhållningspolitikens. Vid programplaneringen måste målen för jordbrukspolitikens andra pelare och sammanhållningspolitikens stämmas av mot varandra, så att alla risker för överlappningar eller "gråzoner" undviks och samverkans effekter utnyttjas och landsbygdspolitiken återigen inriktas på jordbrukssektorn. I detta sammanhang anser kommittén att de administrativa bestämmelser som styr de olika europeiska fonderna bör harmoniseras.

59. Kommittén upprepar sitt stöd till förslaget att utarbeta en gemensam strategisk ram för strukturfonderna och övriga fonder för regional utveckling, exempelvis EJFLU och EFF.

60. Regionkommittén anser att man framför allt måste re-spektera regionernas ansvar vad gäller subsidiaritetsprincipen vid utformningen av jordbrukspolitikens andra pelare genom att följa en verklig flernivåansats, där hänsyn tas till regionernas särskilda betydelse och kompetens när det gäller att anpassa åtgärderna till regionens specifika behov. Regionkommittén understryker i detta sammanhang subsidiaritetsprincipens roll i den andra pelaren. Enligt denna väljer medlemsstaterna och regionerna på eget ansvar och med hänsyn till de regionala förhållandena själva ut vilka åtgärder de ska genomföra.

61. Kommittén anser därför att politiken och anslagen för landsbygden i första hand bör genomföras med utgångspunkt i starka partnerskap för lokal utveckling som bygger på nedifrån och upp-principen.

62. Med tanke på hur snabbt de aktiva europeiska jordbrukarna åldras måste man snarast möjligt vidta attraktiva åtgärder för unga jordbrukare för att locka nya krafter till sektorn och komplettera det stöd till unga jordbrukare som hittills erbjudits inom den andra pelaren.

63. ReK efterlyser också särskilda bestämmelser för hur man ska genomföra förslagen i "kvalitetspaketet", t.ex. uppmuntrande av modernisering vid de jordbruk som producerar kvalitetsprodukter och stöd till upplysningskampanjer som riktar sig till konsumenterna.

64. Regionkommittén anser att man måste utvidga jordbruksrådgivningen från tvärvillkor till rådgivning på alla viktiga områden (produktionsteknik, företagsekonomi och hantering av de nya utmaningarna, införande av innovation och frågor om miljöförvaltning, insatser för att motverka klimatförändringarna osv.) och utarbeta lämpliga åtgärder för att främja detta inom den andra pelaren. I samband med detta borde man fokusera på att stödja ackrediterade rådgivningstjänster. Målet måste vara att göra det möjligt för alla jordbrukare i EU att få tillgång till kompetent rådgivning, oavsett om denna ges av staten, offentliga myndigheter eller privatföretag.

65. Regionkommittén betonar hur viktig diversifieringen är för småjordbruk och gårdar i mindre gynnade områden eller de nordligaste regionerna med mycket låg befolkningstäthet, ö-regioner, gränsregioner och bergsområden och efterlyser därför stimulansåtgärder på detta område.

66. Regionkommittén framhåller betydelsen av ett utbud av högkvalitativa kompetenshöjningsåtgärder för jordbruket, framför allt för tiden efter yrkesutbildningen. De snabba förändringarna inom jordbruket och livsmedelsekonomi samt i samhället i stort kräver livslångt lärande.

67. Regionkommittén stöder kommissionens ansträngningar för att inom ramen för jordbrukspolitikens andra pelare främja samarbetet mellan jordbrukare, framför allt gemensamt utnyttjande av resurser vid marknadsföring av produkter, en gemensam arbetsorganisation eller gemensamma insatser inom djur-uppfödning, för att på så sätt minska småskaliga gårdars konkurrenssnackdelar.

68. Regionkommittén framhåller vilken betydelse den gemensamma jordbrukspolitikens andra pelare har, framför allt för gårdar i mindre gynnade områden, och stöder därför kommissionens förslag om att också i fortsättningen erbjuda kompensationsbidraget som en del av landsbygdsutvecklingsprogrammen. Regionkommittén föreslår i detta sammanhang att man låter det handlingsutrymme som finns för utformningen vara kvar och att man höjer den övre gräns som finns för att tillmötesgå behoven i bergsområden med särskilt stora strukturella problem och stadnära områden med en kraftigt urbaniserad landsbygd. Regionkommittén föreslår vidare stöd till de nordligaste regionerna med mycket låg befolkningstäthet, ö-regioner, gränsregioner och bergsregioner genom ett särskilt åtgärds paket, t.ex. bidrag till kostnader för upphämtning, specifika åtgärder för bergsängarna, en premie för biologisk mångfald, samt att man erkänner bergsprodukter i samband med översynen av EU:s kvalitetspolitik.

69. Kommittén vill framhålla att en ökad konkurrenskraft måste åtföljas av en förbättrad jordbruksinfrastruktur i många regioner inom EU. Kommittén betonar även att innovationer är en nödvändig förutsättning för anpassning till klimatförändringar, för förbättrad resurseffektivitet samt för optimal operativ förvaltning och därför måste ges ett ökat stöd.

70. Regionkommittén vill påpeka att kommissionen strävar efter en ny avgränsning av de mindre gynnade mellanliggande områdena, en avgränsning som ska vara enhetlig för hela EU. Kommittén är dock bekymrad över hur denna översyn ska genomföras. Regionkommittén anser att de nya kriterier som man tar sikte på i samband med detta måste vara träffsäkra och att medlemsstaterna och regionerna måste få tillräckligt med subsidiaritet och flexibilitet. Regionkommittén understryker att övergången till den nya avgränsningen under alla omständigheter måste lindras med lämpliga övergångsfrister.

71. Mot bakgrund av de utmaningar som klimatförändringarna utgör och behovet av en hållbar landsbygdsutveckling måste stödet till åtgärder som syftar till en hållbar användning av det vatten som används i jordbruket förstärkas och påskyndas i syfte att minska vattenförbrukningen och föroreningarna, liksom stödet till åtgärder som främjar att grundvattennivån hålls uppe (t.ex. att bevara terrassering på öar och i bergsområden och öka jordens bördighet) och åtgärder för att förebygga skador och återuppbygga den jordbruksinfrastruktur som skadas vid klimatkatastrofer.

72. Regionkommittén framhåller den betydelse som jordbruksmiljöprogrammen har och anser att alla medlemsstater i framtiden borde vara tvungna att använda åtminstone 10 % av samtliga de budgetmedel för jordbruket som de förfogar över för sådana miljöprogram för att på så sätt effektivt bidra till ett hållbart jordbruk och till ett erkännande av produktionssystemens höga naturvärde, som gör det möjligt att bevara och förnya den biologiska mångfalden i jordbruksområdena och bidrar till ett bättre skydd av vattnet och marken.

73. Regionkommittén framhåller att det måste införas ett incitamentsinslag i miljöprogrammen för jordbruket för att öka acceptansen inom jordbruket. Även de externa effekter som uppkommer i samband med vissa jordbruksmetoder bör tilldelas ett värde.

74. Regionkommittén anser att genomförandet av åtgärderna i landsbygdsutvecklingsprogrammen kan underlättas avsevärt om det finns en möjlighet till samfinansiering av en tredje part.

75. Regionkommittén betonar att aktiv skogsförvaltning är av särskilt stor betydelse för säkerheten i många landsbygdsområden, framför allt i bergsområdena, och för förmågan att locka turister, och regionerna bör därför ha en möjlighet att ge stöd åt skogsförvaltningen inom ramen för landsbygdsutvecklingsprogrammen.

76. Regionkommittén framhåller Leaders (gemenskapsinitiativ för landbygdens utveckling) betydelse för landsbygdsområ-

denas integrerade utveckling, framför allt på grundval av nedifrån och upp-principen, som visat sig vara mycket effektiv, och uppmanar kommissionen att erbjuda och stärka denna strategi också i framtiden. Det måste också ges bättre möjligheter att inom Leader samordna olika projekt inom ramen för lokala utvecklingsplaner. I framtiden måste Leader dock utformas så att det blir mer flexibelt, och innovativa strategier måste ges prioritet. Det axelsystem som gäller vid utformningen av landsbygdsutvecklingsprogrammen i dag har visat sig vara alltför stelt. De lokala myndigheterna och regionerna måste därför ges större flexibilitet så att de kan ta större hänsyn till de lokala behoven. Genomförandet av landsbygdsutvecklingsprogrammen måste förenklas, framför allt rapporteringen.

77. Kommittén anser vidare att Leader-metoden bör användas i kombination med en partnerskapsmodell för lokal utveckling, som bygger på lokala utvecklingsstrategier utifrån ett nedifrån och upp-perspektiv med tvärvetenskapliga åtgärder, samarbete kring innovation och nätverkssamarbete.

78. Regionkommittén anser att begränsningarna i stödet till investeringar i livsmedelsföretag måste anpassas till de strukturella utvecklingstendenserna (höjning eller upphävande av gränserna för små och medelstora företag).

79. Regionkommittén framhåller att kostnaderna för programplanering, programgenomförande, utvärdering, övervakning och rådgivning blivit alltför höga och därför måste sänkas avsevärt.

Bryssel den 11 maj 2011

*Regionkommitténs
ordförande*

Mercedes BRESSO
